

toe, welke aan de Amerikaansche regeling een grootere beteekenis verleent dan aan die, waarmede wij in Nederland dreigen verrijkt te worden. Minder gelukkig is echter de wijze, waarop de grens tusschen aan C.P.A.'s voorbehouden en andere werkzaamheden wordt getrokken.

Zoo het principieel al mogelijk zou zijn een scheiding tusschen publieke en private functie te maken, in de praktijk is deze scheiding zeer moeilijk te trekken. Door het arbitraire karakter dezer in het ontwerp gegeven grens, is de mogelijkheid opengelaten tot het ontduiken der op dit punt gegeven wettelijke voorschriften, welke daardoor veel van hun beteekenis kunnen verliezen.

D. N.

DE ENGELSCH ACCOUNTANT TER JAARVERGADERING

Een lezer zendt ons onderstaande uitknipsels van *The Times* van 22 Februari en 10 Maart 1939, omdat hij van meening is, dat de blijkens deze publicaties door de Engelsche vakgenooten somtijds gevolgde gedragslijn in Nederland niet algemeen bekend is. Wij verleen een plaats aan deze mededeelingen in ons blad ter informatie van onze lezers. Dat wij daarmede niet bedoelen instemming te betuigen met de wijze van doen van onzen Engelschen collega behoeft nauwelijks te worden gezegd; uitspraken als die, welke Lord Plender hier ten beste geeft, zijn in strijd met den aard der functie van den accountant-controleur.

Jaarvergadering van de Imperial Tobacco Company (of Great Britain and Ireland Ltd.

Lord Plender, replying, said:—I thank Mr. Taylor for so kindly proposing the reelection of my firm as auditors to the company, Mr. Badock for seconding, and the stockholders for their unanimous support of the resolution. The chairman has called upon me to make some remarks and I respond with pleasure. He has referred to the accounts of the year in detail and if I may I will supplement his remarks by a few brief comments and make some observations on more general matters as on previous occasions. The profits of the year cannot fail to give satisfaction to the stockholders when, as the chairman has pointed out, the increase in the income-tax by 6d. in the pound and the National Defence Contribution for a full year have been met before the net results are shown. These are heavy charges which have been covered only by higher trading profits as compared with the previous year due to a larger turnover and improved results therefrom.

When this company's accounts as submitted to-day are compared with the accounts of many other undertakings in this country whose trade has been affected by unfavourable markets at home and abroad there should be good cause for satisfaction in being members of a company not so affected and for congratulating the board on their management of the company's affairs and the staff and workpeople who serve the company so loyally and efficiently. Successful as the company is that success has not been achieved without continuous watching and adaptability to changing conditions. It is true that the company's trade is a home trade not directly affected by international restrictions and exchange difficulties, except the dollar rate in purchasing leaf in the United States, but no small part of the profits is derived from undertakings in which the company is interested operating in all parts of the world and those companies cannot fail to feel the effect of world unrest.

It would be idle to assume that taxation can or will be lightened in face of the unprecedented expenditure now being incurred and to be incurred which the nation is called upon to make for our own defence and for the peace of Europe, but industry and commerce now bearing an almost intolerable burden in taxation cannot but view with anxiety the possibility of additional burdens, and especially at a time when every encouragement is needed for trade expansion. While no reasonable person would wish to shirk responsibility to bear what should fairly and equitably be his immediate share of taxation, he would expect that the repayment of borrowings for abnormal national expenditure should be spread over a period—and not too short a period.

Since I prepared the foregoing comments I read this morning on my way to Bristol the speech of the Chancellor of the Exchequer which he made in the House of Commons yesterday, and I would venture to say that his proposals relating respectively to the charge on current revenue and repayment of borrowings without adding to the National Debt seem in principle to be framed on sound and not inequitable lines.

Jaarvergadering van The Prudential Assurance Company Ltd.

Lord Plender, G.B.E., F.C.A., addressing the meeting at the request of the chairman, said: — Ladies and Gentleman, — In response to the chairman's wish I offer a few remarks. The year that has closed has been a period of disturbances and crises in world affairs which have had their effect on business generally in this country, including assurance companies, but notwithstanding those adverse conditions your company has continued to expand both in the direction of increased premiums and of gross assets.

To use wisely the growing funds available for investment so as to produce a good interest return with security such as an assurance company should hold needs sound judgment and vigilance, and the problem does not become less difficult. It must be a satisfaction to the policyholders and shareholders to note that the usual certificate of the directors is appended to the balance-sheet as to the valuation of the assets, which must mean, as the chairman said in his speech, that the investment reserves and other contingency funds are intact.

I may be permitted to observe that the year 1938 marks the half century of my firm's association with the company. In December, 1889, when we were called in by the directors the gross assets amounted to about £ 10,000,000; now they stand at £ 346,000,000, a truly remarkable increase. This would not have been possible but for the enlightened policy of the board in its treatment of the policyholders and not least of those in the Industrial Branch. The greatest care continues to be taken in the safe custody of the investments and, as stated in our report at the foot of the balancesheet, they, have been examined by, or confirmed to, my firm.

VALT EEN ASSISTENT-ACCOUNTANT ONDER DE ARBEIDSWET 1919?

Het zal den lezers uit de berichten in de dagbladen bekend zijn, dat op verzoek van en in overleg met het Bestuur van het Nederlandsch Instituut van Accountants bij wijze van een proef-proces in alle instanties de vraag zal worden uitgemaakt of een assistent-accountant onder de Arbeidswet 1919 valt.

De Kantonrechter te Hilversum heeft deze zaak in eerste instantie te behandelen gekregen en daar op 10 Februari 1939 vonnis in gewezen, waarbij hij den verdachte van rechtsvervolgving ontsloeg.

De verdachte, accountant X te IJ, was gedagvaard ter zake, dat hij

„op of omstreeks 25 Maart 1938 te Z als hoofd, althans bestuurder van een onderneming in den zin der Arbeidswet 1919, te weten een accountantskantoor, in welke onderneming alstoen in het in perceel ruimte, (waarin?) administratieve werkzaamheden plachten te worden verricht, arbeid, bestaande in het controleren ener boekhouding althans soortgelijke werkzaamheid werd verricht door A, niet heeft gezorgd, dat in die inrichting op ene plaats die vrij toegankelijk was voor alle arbeiders in die inrichting werkzaam, een gedagtekende en door hem, verdachte, ondertekende arbeidslijst, voldoende aan de in of krachtens artikel 68 der Arbeidswet 1919 gegeven voorschriften zodanig was opgehangen, dat daarvan gemakkelijk kon worden kennisgenomen, aangezien alstoen aldaar geen dien persoon betreffende arbeidslijst aanwezig was.”

De door het O.M. gedagvaarde getuige, controleur van den arbeid, legde tijdens de behandeling van deze zaak voor den kantonrechter, de volgende verklaring af:

„A is in dienst als assistent bij het accountants-kantoor van verdachte te B en heeft in opdracht van dezen lasten alstoen arbeid verricht op het kantoor van de N.V. te Z. Het is mij bekend, dat de assistenten uitgezonden worden om uit de boekhouding der gecontroleerden — hun kantoren en ondernemingen gevestigd hebbende op diverse plaatsen in het hele land — gegevens te verzamelen en te controleren en zij dus weinig arbeid verrichten op het kantoor van hun werkgever; Art. 68 sub 12 der Arbeidswet wordt aldus toegepast bij veenderijen, dat de arbeiders, die opdracht hebben in andere ondernemingen voor hun werkgever te werken, een arbeidslijst of een afschrift daarvan bij zich dragen en in het lokaal alwaar zij werkzaam gesteld worden bij derden, ophangen.

Effectenkantoren handelen op soortgelijke wijze door staffelkaarten.

Getuige geeft desgevraagd toe, dat de enige vraag, die in deze zaak moet worden beslist is, of verdachte verplicht was te zorgen voor een arbeidslijst ten kantore van een derde en dus niet of in plaats van de arbeidslijst een of ander geschrift krachtens vrijstelling of vergunning had kunnen dienen.”

Prof. Th. Limperg Jr. hoogleraar te Amsterdam, als deskundige gehoord, verklaarde als o.m. volgt:

„De taak van een accountant is de boekhouding van zijn cliënten te controleren. Zijn assistenten vergelijken de boekingen met de bescheiden, brengen dus het materiaal aan en leggen vast, hetgeen zij bevonden hebben. Deze controle geschiedt bijna steeds ten kantore van de cliënten, welke over het gehele land verspreid wonen; de controle brengt met zich mede, dat de gecontroleerden nooit het tijdstip weten, waarop gecontroleerd zal worden, zodat de assistenten hun tijd moeten verdelen over de diverse kantoren; het personeel van een accountant

is dan ook zeer ambulant en is uit den aard der zaak ook juridisch afgescheiden van het personeel van de gecontroleerden; de arbeidslijst van het personeel van den accountant hangt nooit in een kantoor van een gecontroleerde, deze heeft daar niets mee te maken;

de assistent is gewoonlijk minder dan 12 uur per week op het kantoor van zijn werkgever werkzaam.”

De gemachtigde van verdachte, Mr. I. Mesritz te Amsterdam, voerde namens verdachte het volgende aan:

„dat verdachte erkent:

1a. dat hij op of omstreeks 25 Maart 1938 was en nog is hoofd althans bestuurder van een met een onderneming in den zin der Arbeidswet 1919 gelijkgesteld kantoor van een accountant, te weten zijn eigen kantoor, gevestigd aan de te B.;

b. dat op of omstreeks 25 Maart 1938 A als assistent-accountant bij hem — verdachte — in dienst was;

c. dat hij, toen door A voornoemd voor hem — verdachte — op of omstreeks 25 Maart 1938 in het (in?) perceel straat 4 te Z. gevestigde kantoor der N.V., zijnde een besloten ruimte waar administratieve werkzaamheden plachten te worden verricht, werkzaamheden, bestaande in het controleren ener boekhouding, althans soortgelijke werkzaamheden werden verricht, niet heeft gezorgd, dat in dat perceel en in dat kantoor op ene plaats, die vrij toegankelijk was voor alle arbeiders in dat perceel en in dat kantoor werkzaam, een gedagtekende en door hem — verdachte — ondertekende arbeidslijst, voldoende aan de in of krachtens artikel 68 der Arbeidswet 1919 gegeven voorschriften zodanig was opgehangen, dat daarvan gemakkelijk kon worden kennisgenomen, aangezien alstoen aldaar geen dien persoon betreffende arbeidslijst aanwezig was;

Verdachte ontkent:

2a. dat de sub 1c bedoelde alstoen door A voornoemd verrichte werkzaamheden „arbeid” in den zin van de artikelen 1 en 68 der Arbeidswet 1919 vormden;

b. dat het sub 1c bedoelde perceel en kantoor was een „inrichting” in den zin van artikel 68 der Arbeidswet 1919;

3. Verdachte voert ter ondersteuning van dit verweer aan:

a. dat „onderneming” een niet door de wet gedefinieerde organisatorische grootheid is;

b. dat „kantoor” een wél door de wet en namelijk uitsluitend als ruimtelijk gedefinieerde grootheid is (artikel 4, lid, 1, der Arbeidswet 1919);

c. dat het „Kantoor van een accountant”, als bedoeld in artikel 1, lid 3, sub c van de Arbeidswet 1919, dus ook een uitsluitend als ruimtelijk gedefinieerde grootheid is, en dit begrip dus niet zoals „onderneming” in den gewonen zin der Wet als een organisatie kan worden opgevat;

d. dat dus werkzaamheden door een assistent-accountant verricht buiten het „kantoor van den accountant” nimmer kunnen zijn „arbeid” in den zin der Arbeidswet 1919;

e. (subsidiair) dat artikel 68 der Arbeidswet 1919 niet toepasselijk is op ambulante arbeiders.”

De Kantonrechter overwoog als volgt:

„Vaststaat, dat verdachte, wonende te IJ, een accountantskantoor te B. heeft en arbeid in die onderneming heeft laten verrichten in het kantoor te Z. van de N.V. door een bij verdachte in dienst zijnden arbeider.

Volgens art. 1¹ en 1³ Arbeidswet zijn immers werkzaamheden in een onderneming arbeid en is een accountantskantoor gelijkgesteld met een onderneming of zaak.

Hiernaast gebruikt de wet in art. 4 het woord „kantoor” in concreten zin als een besloten ruimte (inrichting), waar administratieve werkzaamheden plegen te worden verricht. De arbeid van A is dus in de onderneming van verdachten, maar in het kantoorgebouw of inrichting van een anderen werkgever verricht, zonder dat in dat gebouw te Z. een hem betreffende arbeidslijst was opgehangen.

Het primair voorgedragen verweer van verdachte als berustende op een onjuiste rechtsbeschouwing kan geen kracht worden toegekend. Het subsidiaire verweer is gegrond voor zover hiermede is bedoeld dat voor ambulante arbeiders geen arbeidslijst behoeft te worden opgehangen in inrichtingen bij andere dan hun werkgever in gebruik.

Art. 68¹ zegt: Het hoofd van een onderneming, waarin arbeid wordt verricht in een kantoor is verplicht te zorgen, dat in die inrichting op een plaats, die vrij toegankelijk is voor alle arbeiders, in de inrichting werkzaam, een arbeidslijst wordt opgehangen en opgehangen blijft en dat daar een arbeidsregister aanwezig is.

Art. 68² zegt, dat de arbeidslijst moet vermelden omtrent alle in de onderneming in die inrichting werkzame arbeiders het uur van begin en einde van den dagelijken werktijd. Zonder meer ligt het voor de hand, dat de wetgever voor ogen heeft gestaan, dat de werkgever in zijn fabriek of kantoor voor de personen, die in zijn onderneming werken, een arbeidslijst opgehangen moet hebben en niet heeft bedoeld, dat de arbeidslijst ook moet worden opgehangen in een fabriek of kantoor van een ander, over welke ruimte hij toch niets te zeggen heeft, terwijl de arbeiders, in die ruimte werkzaam, niets te maken hebben met de werktijdenregeling van een arbeider in een andere onderneming.

De overtreding van art. 68¹ is strafbaar gesteld in art. 83. Ook uit dit artikel 83 volgt niet, dat verdachte strafbaar zou zijn, indien hij de arbeidslijst niet in het kantoor van een anderen werkgever had opgehangen.

Er is in de Arbeidswet en wel in art. 74³ een bepaling, waaruit blijkt, dat de wetgever gedacht heeft aan het geval, dat een arbeider bij een derde in dienst, werkt voor een onderneming van een werkgever zonder deel te nemen aan den bedrijfsarbeid.

Indien die arbeider arbeid verricht in strijd met het bij of krachtens de Arbeidswet bepaalde, dan is deze werkgever daarvoor niet aansprakelijk. Hieruit zou kunnen worden afgeleid, dat verdachte, indien hij zijn arbeider had laten werken op het kantoor van een derde in strijd met het bepaalde op de arbeidslijst, mogelijk gestraft had kunnen worden, hoewel art. 68³ spreekt van arbeid in een inrichting, waar een hem betreffende arbeidslijst geldt. Doch dit is niet ten laste gelegd. De steller van de dagvaarding beroept zich op art. 69 Werktijdenbesluit 1936. Dit artikel houdt in, dat indien een arbeider gedurende ten hoogste een week achtereen arbeid verricht in een fabriek of werkplaats, niet behorend tot een onderneming, waarin hij werkzaam is, behoeft het hoofd

of bestuurder van die onderneming niet te zorgen dat in bedoelde fabriek of werkplaats voor den arbeider een arbeidslijst of een rooster wordt opgehangen, noch dat voor hem een arbeidsregister aanwezig is. Een soortgelijke bepaling ontbreekt voor kantoren. Hij trekt hieruit de volgende conclusies:

1°. dat de wetgever dus wel den bestuurder van een onderneming, die arbeid laat verrichten in een fabriek van een anderen werkgever in het algemeen verplicht acht te zorgen voor een arbeidslijst, niet alleen in zijn eigen fabriek maar ook in de fabriek van een ander en

2°. dat nu het uitzonderingsgeval van karweiwerk niet geldt voor kantoren, verdachte strafbaar is.

Deze conclusies zijn niet aanvaardbaar:

1°. geldt art. 69 Werktijdenbesluit voor fabriekswerkplaatsen en niet voor kantoren. Voor kantoren geldt art. 18 Werktijdenbesluit 1937 S. 844. Hieruit kan hoogstens volgen, dat, indien A een herstelling aan kantoorgebouw, meubilair etc. had gedaan en daarbij zou hebben afgeweken van de arbeidslijst of den rooster, *ter plaatse van de reparatie* niet een arbeidslijst, maar een geschrift had moeten zijn opgehangen, vermeldende de afwijking van de arbeidslijst. Dit geschrift moet dan minstens 3 maanden worden bewaard op het kantoor.

Hieruit volgt dus allerminst, dat aan den bestuurder van een kantoor de verplichting is opgelegd te zorgen voor een *arbeidslijst* in het kantoor van een anderen ondernemer;

2°. faalt het beroep op art. 69 Werktijdenbesluit 1936 ook daarom, omdat o.i. dit artikel geen bindende kracht heeft. Want wel is bij art. 68¹ Arbeidswet bepaald, dat bij algemenen maatregel van bestuur vrijstelling kan worden verleend van het voorschrift van het eerste lid van art. 68, doch aan de Kroon is niet de bevoegdheid gegeven de verplichtingen van den bestuurder van een onderneming uit te breiden in dien zin, dat hij ook zorgen moest voor een arbeidslijst of wat daarvoor in de plaats komt in de inrichting van een derde.

Het ten laste gelegde feit is ook niet strafbaar gesteld bij andere wetsbepalingen.”

en ontsloeg den verdachte van rechtsvervolging.

**

De ambtenaar van het O.M. is van dit vonnis in beroep gegaan bij de Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam, die op 16 Mei 1939 vonnis wees en daarbij het vonnis van den Kantonrechter te Hilversum dd. 10 Februari 1939 vernietigde. Aan dit vonnis ontleen wij het volgende:

„Overwegende, dat ter terechtzitting in hooger beroep zake-lijk hebben verklaard:

getuige (controleur van den arbeid; Red.):

dat hij zich op 25 Maart 1938 bevond in een der kantoorlokalen van de N.V., gevestigd in perceelstraat 4 te Z., zijnde een besloten ruimte, waar administratieve werkzaamheden plegen te worden verricht;

dat aldaar toen een zekere A arbeid verrichtte, bestaande in het controleeren eener boekhouding; dat daar toen geen dien persoon betreffende arbeidslijst aanwezig was;

Verdachte's vertegenwoordiger (Mr I. Mesritz te Amsterdam; Red.):

dat verdachte op 25 Maart 1938 woonde te IJ. en dat toen een zekere A. als assistent werkzaam was bij een te B. gevestigd accountantskantoor, waarvan verdachte hoofd was; dat deze A. in dienst van dit kantoor op dien dag in het in

perceelstraat 4 te Z. gevestigde kantoor der N.V. ...
..... een boekhouding heeft gecontroleerd; dat verdachte
toen niet heeft gezorgd, dat op voornoemd kantoor te Z. op
eene plaats, die vrij toegankelijk was voor alle arbeiders al-
daar werkzaam, een gedagteekende en door verdachte onder-
teekende arbeidslijst voldoende aan de in of krachtens artikel
68 der Arbeidswet 1919 gegeven voorschriften zoodanig was
opgehangen, dat daarvan gemakkelijk kon worden kennis ge-
nomen, aangezien daar toen geen dien A. betreffende arbeids-
lijst aanwezig was;

Overwegende, dat door den voorschreven inhoud van voor-
noemde bewijsmiddelen de daarin genoemde feiten en om-
standigheden vaststaan en de Rechtbank op grond daarvan
de overtuiging heeft bekomen en wettig bewezen acht, dat
verdachte-geappelleerde het hem bij dagvaarding in eersten
aanleg telastgelegde feit heeft begaan, en wel met dien ver-
stande, dat hij was hoofd van een onderneming in den zin
der Arbeidswet 1919; dat arbeid, bestaande in het contro-
leeren eener boekhouding werd verricht;

Overwegende, dat het aldus bewezene strafbaar is als uit-
makend na te melden strafbaar gestelde overtreding, ver-
dachte deswege strafbaar is, daar te zijnen aanzien geen
strafuitsluitingsgronden zijn gebleken, en na te melden straf
is in overeenstemming met den ernst van het gepleegde feit
en de omstandigheden, waaronder dit is begaan;

Overwegende, dat de vertegenwoordiger van verdachte als
verweer heeft aangevoerd:

1. dat de werkzaamheden door een assistent-accountant ver-
richt buiten het kantoor van den accountant nimmer kun-
nen zijn „arbeid” in den zin der Arbeidswet 1919 en
2. dat voor ambulante arbeiders geen arbeidslijst behoeft te
worden opgehangen in inrichtingen bij anderen dan hun
werkgever in gebruik;

dat dit verweer in zijn beide onderdeelen faalt;

dat art. 68, 1° der Arbeidswet 1919 het hoofd of den be-
stuurder van een onderneming, waarin arbeid wordt verricht
in de daarbij nader omschreven inrichtingen, bepaalde ver-
plichtingen opleggende niet den eisch stelt, dat deze inrich-
tingen gevestigd moeten zijn op terreinen of in gebouwen toe-
behoorende aan deze onderneming;

dat de vertegenwoordiger van verdachte ten onrechte meent,
dat deze eisch wel gesteld zou moeten worden ten aanzien
van een kantoor, waarin arbeid wordt verricht ten behoeve
van een, voor de toepassing van de Arbeidswet, met een on-
derneming gelijkgesteld kantoor van een persoon, die een vrij
beroep uitoefent, zulks op grond van de betekenis welke,
naar zijn mening door de wet aan het begrip „kantoor” in
laatstbedoelden zin wordt toegekend;

dat de Arbeidswet 1919 in art. 4, I wel is waar „kantoren”
omschrijft als besloten ruimten, waar administratieve werk-
zaamheden of teekenwerk plegen te worden verricht, doch
hiermede kennelijk slechts op het oog heeft kantoren als in-
richtingen, waar de arbeid verricht wordt, en ter bepaling van
hetgeen moet worden verstaan onder een kantoor van iemand,
die een vrij beroep uitoefent, als onderneming, aan deze defi-
nitie alle betekenis moet worden onttrokken;

dat de Arbeidswet 1919 in art. 68, I onder a aan het hoofd
of den bestuurder van een onderneming de verplichting op-
leggende een arbeidslijst op te hangen in de inrichting, waar-
in gewerkt wordt, geen onderscheid maakt al naar gelang de
arbeid voor korteren of langeren tijd in deze bepaalde inrich-
ting wordt verricht; dat dan ook niet valt in te zien op welken
grond de verplichting van het hoofd of den bestuurder eener
onderneming tot het ophangen van een arbeidslijst zou komen
te vervallen ten aanzien van arbeiders, die ten behoeve der

onderneming gedurende korteren of langeren tijd afwisselend
in verschillende inrichtingen te werk worden gesteld;

RECHTDOENDE.

Vernietigt voormeld vonnis van 10 Februari 1939 door den
Kantonrechter in het Kanton Hilversum gewezen;

En opnieuw rechtdoende:

Verklaart in voege als overwogen wettig en overtuigend
bewezen dat verdachte het feit bij dagvaarding in eersten aan-
leg te laste gelegd heeft begaan en dat het aldus bewezene
uitmaakt de overtreding van:

„Als hoofd van een onderneming, waarin arbeid wordt ver-
richt in een kantoor niet zorgen, dat in die inrichting op eene
plaats, die vrij toegankelijk is voor alle arbeiders in die in-
richting werkzaam, eene gedagteekende en door hem onder-
teekende arbeidslijst, welke voldoet aan de in of krachtens
art. 68 der Arbeidswet 1919 gegeven voorschriften, wordt
opgehangen en opgehangen blijft, zoodanig dat daarvan ge-
makkelijk kan worden kennis genomen”;

Verklaart het bewezene en verdachte deswege strafbaar;

Gezien de artt. 68, 83 der Arbeidswet 1919; 23 van het
Wetboek van Strafrecht;

Veroordeelt genoemden:

X.

tot betaling van een geldboete ten bedrage van zestig gulden;

Bepaalt den duur der vervangende hechtenis op drie da-
gen”.

**

De veroordeelde accountant heeft beroep in cassatie inge-
steld. Wij hopen te gelegener tijd ook het arrest van den
Hoogen Raad in het M.A.B. te publiceren.

NEDERLANDSCH INSTITUUT VAN ACCOUNTANTS

SCHRIFTELIJK EXAMEN

ACCOUNTANCY C

Woensdag 9 November 1938

I

Beschikbare tijd 3 uur

De N.V. Distilleerderij v/h X en Co. fabriceert jenever en brandewijn.

Fabricageproces.

Het fabricageproces van jenever is als volgt:

In een ketel wordt alcohol (gehalte $\pm 95\%$) vermengd met water
en een kleine hoeveelheid moutwijn. Nadat aan dit mengsel volgens een
vast recept kruiden zijn toegevoegd, wordt de ketel verwarmd. Hierdoor
verdampt de alcohol bijna geheel en het water voor een klein gedeelte,
zoodat na condensatie een vloeistof (z.g. voorloop) wordt verkregen
met een alcoholgehalte van ongeveer 80 %.

Na toevoeging van nog eenige ingrediënten wordt jenever verkregen
van dezelfde sterkte. Deze jenever wordt „versneden” met water, waar-
door het alcoholgehalte vermindert tot de sterkte, waarop de jenever
verkocht kan worden en welke sterkte varieert van 35 % tot 40 %.

Daarna wordt het product nog gefiltreerd.

In de ketel blijft een residu achter, bestaande uit kruidenrestant, veel
water en een gering kwantum alcohol. Dit residu is waardeloos.